

AS Metrosert nõukogu aruanne 2023. majandusaasta kohta

Vastavalt äriseadustiku § 333 lõikes 1 ning riigivaraseaduse § 98 lõikes 1 sätestatule esitab AS Metrosert nõukogu oma aruande AS Metrosert 2023. majandusaasta kohta.

AS Metrosert on Eesti riigile kuuluv äriühing, mille põhilised tegevusalad on mõõtevahendite kalibreerimine ja taatlemine, metroloogiaalane koolitus ja konsultatsioon, metroloogia valdkonna arendamine ja tutvustamine ühiskonnas, teadus- ja arendustegevus mõõteteaduse valdkonnas, juhtimissüsteemide ja toodete sertifitseerimine, sertifitseerimisalane koolitus ja (alates 2023. aasta kevadest) rakendusuuringute pakkumine. Lisaks täidab Metrosert riigi tellimisel Eesti metroloogia keskasutuse rolli ning hoiab ja arendab Eesti riigietalone.

Metroserdis on neli divisjoni: metroloogiadivisjon, sertifitseerimisdivisjon, teadus- ja arendusdivisjon ning rakendusuuringute divisjon. Ettevõtte aktsiakapital on 1 979 700 eurot. Majandusaasta algab 01.01 ja lõpeb 31.12.

AS Metrosert lähtub oma tegevustes üldkoosoleku 26.01.2023 otsusega kinnitatud dokumendis „AS Metrosert omaniku ootused“ kirjapandud strateegilistest ja finantseesmärkidest, samuti õigusaktidest ja asjakohastest akrediteerimisnõuetest. Ettevõttes rakendatakse head ühingujuhtimise tava. Tagatud on nõuetekohane riskijuhtimine ja sisekontrolli toimimine.

2023. aastal toimus üks üldkoosolek ja kaheksa nõukogu koosolekut. Nõukogu täitis seadusega ja põhikirjaga pandud ülesanded ning osales oluliste küsimuste lahendamisel, mida kajastavad ka nõukogu koosolekute protokollid.

Metroserdi nõukogus on hetkel viis liiget. Nõukogu esimees on Ege Metsandi ja nõukogu liikmed on Sven Mats, Kristjan Vassil, Sigrid Rajalo ja Madis Raukas. Metroserdi juhatus koosneb alates 01.07.2023 kolmest liikmest: Aigar Vaigu (juhatuse esimees), Kristel Tumm ja Indrek Tulp.

Nõukogu hinnangul toimus äriühing 2023. aastal omaniku seatud ootuste kohaselt ning kõik äriühingu tegevused planeeriti ja viidi ellu omaniku eesmärkidest lähtuvalt. Ühelt poolt oli endiselt fookuses efektiivsuse ja kasumlikkuse kasvatamine. Teiselt poolt tõi 2023. aasta Metroserdile kaasa suured muutused: uue divisjonina kutsuti ellu rakendusuuringute keskus, mis asub toetama viit olulist tehnoloogiavaldkonda (biorafineerimine, terviseandmed, vesinikutehnoloogiad, droonitehnoloogiad ja autonoomsed sõidukid) ning nendes tegutsevaid Eesti ettevõtteid teadusmahuka arendustegevuse kaudu.

Majandustulemused 2023

Ettevõtte müügi käive oli 3,7 M€; see kasvas võrreldes 2022. aastaga 18% ning jäi eelarvestatule alla 2%. Müügi käibest 90% tuli metroloogiadivisjonilt, 6,4% sertifitseerimisdivisjonilt ning 3,6% teadus- ja arendusdivisjonilt.

Metroloogiadivisjoni käive oli 3,3 M€. Aastases võrdluses kasvas metroloogiadivisjoni käive 20%, mida võib pidada väga heaks tulemuseks, arvestades, et 2023. aastal kahanesis nii sisemajanduse kogutoodang (-3,1%) kui tööstustoodangu mahuindeks (-10,7%). Metroloogiadivisjon lõpetas aasta 207 k€ suuruse käumiga.

Sertifitseerimisdivisjoni müügikäive oli 238 k€; see kahanes aastaga 11% ning jäi ka alla eelarvestatu (-35%). Sertifitseerimisdivisjon oli neljast divisjonist ainuke, mis lõpetas aasta kahjumiga (-51 k€).

Sihtfinantseerimise tulu 2023. aastal oli 5,3 M€, moodustades 59% ettevõtte ärituludest. Suurim osa sellest (4 M€) eraldati tegevustoetuse rakendusuuringute keskuse käivitamiseks valdkonna ministri käskkirjaga nr 14, 02.02.2023. a „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste 2023. aasta eelarvete kinnitamine“ lisa 8 alusel teadmussirde programmi tegevuse „Ettevõtete innovatsiooni-, digi- ja rohepöörde soodustamine“. Lisaks kaeti sihtfinantseerimisega Eesti riigi etalonide hoidmise ja arendamise kulud ning suurem osa nimemärgise registri pidamise kuludest. Osalemine rahvusvahelistes teadus- ja arendusprojektides tõi tulu 117 k€, mis on 1% ärituludest.

2023. aastal olid ärikulud 5,2 M€, suurenedes 2022.aastaga võrreldes 48%. Põhiosas oli kulude kasv seotud rakendusuuringute keskuse käivitamisega, millega seoses renditi uued kontoripinnad, osteti värbamis-, kommunikatsiooni jm teenuseid ning maksti töötasusid lisandunud töötajatele. Rakendusuuringute keskuse (divisjoni) kulud kokku olid 575 k€.

2023. aasta ärikasumiks kujunes 3,7 M€, millest 3,4M€ tekkis erakorralisena seoses rakendusuuringute keskuse käivitamisega. Nimelt kajastati kogu laekunud tegevustoetus summas 4 M€ tuluna vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile, aga kulusid tekkis perioodil ainult 575 k€ euro ulatuses. Enamlaekunud summat kasutatakse rakendusuuringute keskuse kulude katmiseks järgnevatel perioodidel.

Investeeringud

2023. aastal investeeriti seadmetesse ca 481 k€ (shettemaksed), mida on veidi vähem kui 2022. aastal, kuid siiski pea kaks korda rohkem kui 2021. aastal. Esialgelt 2023. aastaks planeeritud investeeringute kogumaht (1 M€) jäi täitmata, sest osade hangete läbiviimine osutus oodatust aeganõudvamaks tulenevalt investeeringute tehnilisest keerukusest. Investeeringud viiakse ellu 2024. aasta jooksul.

2024. ja ka järgnevatel aastatel on Metrosert investeerimas tavapärasest oluliselt suuremas mahus, et käivitada rakendusuuringute teenused ning tõsta Metroserdi tehnilist võimekust olemasolevates valdkondades.

- Rakendusuuringute keskuse viiest valdkonnast neli (erandiks on terviseandmete valdkond) vajavad tegevuse käivitamiseks märkimisväärseid investeeringuid taristusse. Täpsemad summad selguvad äriplaanide koostamise käigus, kuid taristuinvesteeringute oodatav kogumaht on suurusjärgus 15-20 M€.
- Järgneva kahe-kolme aasta jooksul arendab Metrosert teadus- ja arendustegevuse tulemusena välja aja ja sageduse valdkonna riigietaloni. Arenduse eesmärk on liituda koordineeritud maailma ajaga UTC ja luua sellega seotud täpse aja edastamise teenus. Aja ja sageduse riigietaloni tasemel mõõtevõime on üliolulise tähtsusega osa riigi toimepidevuses - toimivatest ja turvalistest sidelahendustest kuni pangateenuste toimimiseni.
- Ettevõtte jätkab süvendatult optiliste suuruste valdkonna arendamist. Mõlemad valdkonnad on tihedalt seotud majanduse jätkuva digitaliseerimisega.
- Optika valdkonnas jätkatakse madalate footonvoogude mõõtmise võimekuse tõstmist.
- Jätkuvalt investeeritakse olemasolevasse riigietaloni seadmeparki, et tagada riigietaloni süsteemi toimepidevus.

- Lisaks investeeritakse muudesse teenuse osutamiseks vajalikesse seadmetesse, et pakkuda klientidele täpsemat ja kvaliteetsemat teenust, tehes seda kiiremini ja väiksema tööjõukuluga.

Metrosert jätkab aktiivsuse suurendamist EURAMET-i (Euroopa metroloogia keskasutuste koostööorganisatsioon) poolt koordineeritavates teadus- ja arendusprojektides. Fookuses on Eesti riigietalonidega seotud valdkonnad ning lisaks veel ka optika ja metroloogia digitaliseerimisega seotud teemad.

2024. aasta eesmärgid ja väljakutsed

2024. aastal on Metroserdi põhifookuses rakendusuuringute keskuse kõigi viie valdkonna käivitamine. Kahes valdkonnas (terviseandmed ja biorafineerimine) valmivad äriplaani eelduslikult aasta esimese pooles, kolmes valdkonnas (dronid, vesinikutehnoloogiad, autonoomsed sõidukid) pigem aasta lõpupoole.

Kui terviseandmete valdkonnas on käivitusfaasis vaja eelkõige katta tegevuskulusid äriteenuste väljaarendamiseks, siis ülejäänud neljas valdkonnas on lisaks vaja teostada arvestatavad investeeringud taristusse (laborid, testseadmed jms). Vahendid nendeks investeeringud peavad tulema läbi aktsiakapitali sissemaksete, mida saab võimalusel kombineerida teiste rahastusmeetmetega nagu EIS-i investeeringutoetused.

Lisaks rakendusuuringute keskuse käivitamisele on 2024. aastal jätkuvalt fookuses olemasolevate äriteenuste efektiivsuse tagamine. Metroloogiadivisjonis tuleb järk-järgult optimeerida ja digitaliseerida protsesse, et tulla toime palgasurvega tööjõumahukas tegevusvaldkonnas. Sertifitseerimisdivisjonis tuleb leida toimimismudel, mis võimaldab teenustel kasumisse jõuda või kaaluda loobumist sellest ärisuunast.

Kui Metroserdi senine põhitegevus on oma olemuselt olnud väga konservatiivne, tagamaks vajaliku kvaliteeditaristu võimekust, siis rakendusuuringute keskuse käivitamine on suure riskiga tegevus, kus mitmed valitud tegevusvaldkonnad vajavad suuri kapitaliinvesteeringuid ja seetõttu on vaja omaniku igakülgset valmisolekut teha vajalikke aktsiakapitali sissemakseid, et toetada antud valdkondade ülesehitamist vastavalt esitatud ja kinnitatud äriplaanidele. Ilma aktsiakapitali sissemakseteta ei ole võimalik rakendusuuringute keskust plaanitud kujul käivitada ning ohtu satub Metroserdi tegevus kvaliteeditaristu pakkujana.

Sisekontroll

Ettevõttes on rakendatud ja toimib sisekontrolli süsteem. Siseauditite korraldust reguleerib ettevõttes juhend „J-20 Siseauditite läbiviimine“. Siseauditite käigus kontrollitakse vastavust akrediteeringute aluseks olevate standardite nõuetele. Siseauditid planeeritakse kolmeaastases auditiprogrammis, antud perioodi jooksul käsitletakse/vaadeldakse siseauditite raames kõiki standarditest tulenevaid nõudeid. Lisaks standarditest tulenevatele spetsiifilistele nõuetele hõlmavad siseauditid järgmisi üldisi teemasid: erapooletus ja konfidentsiaalsus; töötajate pädevuste hindamine; nõuded struktuurile, ressurssidele ja protsessidele; riskide käsitlemine; kaebuste ja mittevastava töö ohje; andme- ning dokumendiohje. Siseaudititeid läbiviivad töötajad on saanud vastava koolituse. 2023. a novembris osalesid kõik siseaudiitorid vastaval täiendkoolitusel. Olulist tähelepanu pööratakse töötajate töökeskkonnale ja -ohutusele. Lisaks siseaudititele läbib Metrosert regulaarselt igas akrediteeritud valdkonnas välisaudititeid. 2023. aastal toimus uushindamine akrediteeringu L061, st katselabori akrediteeringu osas. Siseauditite eesmärk on efektiivne eeltöö välisaudititeks ning ettevõtte juhtimissüsteemi pidev parendamine. Siseauditite käigus oli kokku 105 leidu (52 mittevastavust, kriitilisi mittevastavusi 0 ja 53 tähelepanekut), milledest pooled on suletud. Välisauditite käigus kokku 18 mittevastavust (kriitilisi 0) ja kõik need mittevastavused on õigeaegselt suletud.

Erapooletus ja huvide konfliktid

AS-is Metrosert on 21.01.2019 võetud vastu otsus „Otsus kalibreerimis-, katse-, mõõtmis-, inspekteerimis-, sertifitseerimis- ja väärismetalli proovi tõendaja tegevuste erapooletust tagavate meetmete kohta“. Antud otsusega tutvumist kinnitab iga uus töötaja allkirjaga. Erapooletuse tagamiseks on jõustatud kord „J-28 Huvide konfliktide vältimise kord“, mida viimati muudeti 03.12.2020. Täiendava konfidentsiaalsuse ja erapooletuse deklaratsiooni allkirjastavad sertifitseerimistegevusega seotud töötajad. Samuti kontrollib erapooletusnõuete täitmist kord aastas erapooletu sertifitseerimisenõukogu.

Lisaks sisaldab 2019. aastal kasutusele võetud ja 2023. aastal täiendatud töölepingu vorm põhjalikke huvide konflikti vältimise ning ärisaladuse hoidmise kohustuse kokkuleppeid.

Nõukogu ja juhatuse tasud ning seotud osapooled

Majandusaasta jooksul nõukogu ja juhatuse liikmetele arvestatud tasude summad on toodud allolevas tabelis.

	Arvestatud tasud	Tulemustasu	Puhkusetasu	Sotsiaalmaksud	Kokku
Aigar Vaigu	60 554	11 600	10 135	27 155	109 444
Kristel Tumm	29 510		790	9 999	40 299
Indrek Tulp	27 139		3 259	10 031	40 429
Ege Metsandi	7 200			2 376	9 576
Madis Raukas	1 529			504	2 033
Sven Mats	3 545			1 170	4 715
Regina Raukas	2 086			688	2 774
Sandra Särav	1 529			504	2 033
Kokku	133 092	11 600	14 184	52 427	211 303

Üldjuhul juhatuse ja nõukogu liikmetele nendega lepingu lõpetamise korral lepingujärgselt hüvitist ei maksta. Juhatuse liikme teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel Metroserdi algatusel makstakse juhatuse liikmele hüvitist ennetähtaegse lõpetamise ajal kehtiva kolme kuu tasu ulatuses, v.a kui juhatuse liige kutsutakse tagasi või vabaneb ametist seoses ettevõtte pankrotistumisega, kohustuste mittenouetekohase täitmise, õigusaktide või muu lepingu rikkumisega, ettevõttele kahju tekitamisega või juhatuse liikme suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega.

Majandusaasta aruande koostamise käigus kontrollis välisaudiitor tehinguid seotud osapooltega ning puudusi ei tuvastanud. Seotud osapooltega tehingud ja saldod on toodud allolevas tabelis:

Seotud isiku nimi	Tehingu(te) summa aruandeaasta jooksul (KM-ta)	Tehingu(te) saldo aruandeaasta lõpul	Tehingu(te) olemuse kirjeldus
Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ	10 638,70	0	Müük – 10 638,70 € teenuse müük
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	0	134 134,65	EstQCI Consortium Agreement

Eesti Keskkonnauuringute Keskus on seotud osapool läbi Sandra Säravi, kes on mõlema organisatsiooni nõukogu liige.

Omaniku ootuste täitmine

Omaniku seatud strateegiline üldeesmärk	Tegevuse üldine kirjeldus 2023. majandusaastal
Täita rahvusvaheliselt tunnustatud tasemel Eesti metroloogia keskasutuse ja riigietalonilabori ülesandeid ning väärismetalli proovi töendaja ja riikliku nimemärgise registri pidaja ülesandeid	Metroserdil on kehtiv leping Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, mis seab Metroserdile metroloogia keskasutuse ja riigietalonilabori ülesanded ning väärismetalli proovi töendaja ja riikliku nimemärgise registri pidaja ülesanded.
Olla juhtiv rahvuslik ettevõtte kõikides AS-i Metrosert poolt pakutavates kvaliteeditaristu teenusevaldkondades: metroloogia, sertifitseerimine, väärismetallide analüüs	Metrosert on turuliider metroloogiateenuste ja väärismetallide analüüsi osas ning suurim rahvuslik sertifitseerimisteenuste pakkuja.
Osaleda aktiivselt metroloogiaalases rahvusvahelises koostöös ja viia ellu Meetrikonventsiooni põhimõtteid rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi kasutamisel ja levitamisel	Metrosert kuulub EURAMETi ja esindab Eestit Meetrikonventsioonis. Metrosert osaleb aktiivselt EURAMETi tehnilistes komiteedes ning EURAMETi korraldatud teadus- ja arendusprojektides. 2023. aastal alustasime lisaks käimasolevatele projektidele kolme uue projektiga, millest kaks käsitlevad optika valdkonda ning üks digitaalset metroloogiat. Samuti korraldas Metrosert 2023. aastal Tallinnas EURAMETi üldkogut, millel osales 70 rahvusvahelist delegaati.
Tegeleda äriühinguga seotud tegevusvaldkondades teadus- ja arendustegevusega	2023. aastal kasvas Euroopa Liidu poolt rahastatud teadusprojektide maht võrreldes 2022. aastaga 407%.
Tagada iga-aastane äritulude kasv ja kasumlikkus, arendades ja laiendades Metroserdi tegevusvaldkondi	Metroserdi müügi käive kasvas 2023. aastal võrreldes eelmise aastaga 18,4%. Metroserdis loodi uus rakendusuringute divisjon, mille täiemahulisel käivitumisel on oodata äritulude mitmekordistumist.
Osaleda tegevusvaldkondadega seotud rahvusvahelises teadus- ja arenduskoostöös; tuua asjakohastest rahvusvahelistest programmist ja fondidest riiklikku teadus- ja	Metrosert osaleb regulaarselt rahvusvahelistes koostööprojektides ning on positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus. Metroserdi töötajad on Eesti kontaktisikud Euroopa metroloogia keskasutuste assotsiatsiooni EURAMETi tehnilistes komiteedes pikkuse, massi, temperatuuri, elektriliste suuruste, rõhu, jõu

<p>arendustegevuse ning innovatsiooni ökosüsteemile lisavahendeid</p>	<p>ja optiliste suuruste mõõtmise valdkondades ning kvaliteedi, interdistsiplinaarse metroloogia ja võimekuse tõstmise valdkondades. 2023. aastal liitus Metrosert EURAMETi aja ja sageduse valdkonna tehnilise komiteega. Osaleme regulaarselt rahvusvahelistes võrdlusmõõtmistes. Samuti osaleme kolmes üleeuroopalises metroloogiavõrgustikus. 2023. aastal tõusis oluliselt ELi vahenditest pärit projektirahastuse maht.</p>
<p>Lua ja arendada rakendusuringute teenuseid järgmistes tegevusvaldkondades: bioväärimine, droonitehnoloogiad, arukad transpordisüsteemid, vesinikutehnoloogiad, terviseandmed; ning teha selleks vajadusel koostööd nii Eesti kui ka rahvusvaheliste teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolidega</p>	<p>Metrosert käivitas 2023. aastal rakendusuringute divisjoni ning alustas valdkondade juhtide värbamise, valdkondlike äriplaanide väljatöötamise, teemakohase kommunikatsiooni ning muude ettevalmistavate tegevustega rakendusuringute valdkonna täiemahuliseks käivitamiseks.</p>
<p>Täita rakendusuringute teostamise ülesandeid vastavalt põhikirjale</p>	<p>Rakendusuringute divisjon on loodud ning ettevalmistused teenuste pakkumiseks alanud.</p>

Omaniku seatud finantseesmärk	Tegevuse üldine kirjeldus 2023. majandusaastal
Kasumlikkus	Ettevõtte tegutses kasumlikult, sh ka pärast erakorraliste tulude (sihtfinantseerimine) mahaarvamist.
Konservatiivsus	Omakapitali suhtarv 2023. majandusaastal oli 88%. Ettevõtte jälgis pidevalt oma riske ning tegeles nende maandamisega. Ettevõtte ei olnud raskustes ega vajanud täiendavaid kapitaliinvesteeringuid.
Efektiivsus	Metroserdi majandustegevus on teostatud efektiivselt, ressursisäästlikult ning inimeste tervisele ja ümbritsevale keskkonnale ohutul viisil. 2023. aastal kasvasid äriüksuste (metroloogia- ja sertifitseerimisdivisjoni) tulud 18% ja kulud 17%, seega ületas tulude kasv kulude kasvu.
Omanikutulu	Kuna riik rahastab Metroserti läbi sihtfinantseeringute, siis ei oota omanik Metroserdilt dividendide maksmist.

Nõukogu hinnangul toimis äriühing omaniku seatud ootuste kohaselt ning kõik äriühingu tegevused on planeeritud ja ellu viidud omaniku eesmärkidest lähtuvalt.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ege Metsandi

Nõukogu esimees